

Vergaderjaar 2019–2020

35 295

Mededeling «Versterking van de rechtsstaat binnen de Unie: Een blauwdruk voor actie», COM(2019)343¹

A

BRIEF VAN DE VOORZITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR EUROPESE ZAKEN EN VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de vicevoorzitter van de Europese Commissie,
De heer F.C.G.M. Timmermans

Den Haag, 4 oktober 2019

De vaste commissies voor Europese Zaken en voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal hebben met belangstelling kennisgenomen van de Mededeling «Versterking van de rechtsstaat binnen de Unie: Een blauwdruk voor actie», COM(2019)343.² In het kader van de politieke dialoog wensen de leden van de **PVV**-fractie³ graag enkele vragen en opmerkingen aan de Europese Commissie voorleggen.

De Europese Commissie geeft aan dat de verantwoordelijkheid voor de eerbiediging van de rechtsstaat in de eerste plaats bij elke lidstaat afzonderlijk ligt.⁴ Tegelijkertijd bestaat er volgens de Commissie een verantwoordelijkheid ten aanzien van de Unie en de andere lidstaten. De leden van de PVV-fractie vragen of Nederland dan medeverantwoordelijk is voor ander lidstaten.

Voorts wijst de Commissie erop dat het beginsel van loyale samenwerking in dit verband ook de plicht van de Unie en de lidstaten onderstreept om elkaar passende bijstand te verlenen inzake de eerbiediging van de rechtsstaat, opdat wordt voorkomen dat de doelstellingen van de Unie in gevaar worden gebracht.⁵ Deze leden vragen wat onder «*passende bijstand*» moet worden verstaan. Kan de Commissie dat nader duiden?

¹ Zie dossier E190010 op www.europapoor.nl; het COM-document is als bijlage bij dit stuk gevoegd.

² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Versterking van de rechtsstaat binnen de Unie: Een blauwdruk voor actie, COM(2019)343 van 17 juli 2019.

³ Deze fractie bezet 5 van de 75 zetels in de Eerste Kamer.

⁴ COM(2019)343, p. 4.

⁵ Ibidem.

De Commissie geeft aan dat zij jaarlijks een evenement zal organiseren ten behoeve van de dialoog tussen maatschappelijke organisaties en beleidsmakers op EU-niveau, en de werkzaamheden van NGO's en mediaorganisaties waar mogelijk (financieel) blijven ondersteunen.⁶ In hoeverre kan er nog gesproken worden over onafhankelijkheid van de betreffende NGO's en mediaorganisaties als zij financieel ondersteund worden? Worden zij in feite niet de loopjongens van de Commissie, vragen de leden van de PVV-fractie.

De Raad van Europa stelt rapporten en/of resoluties op m.b.v. commissies, die plenair ter stemming worden gebracht. Indien rapporten en/of resoluties worden aangenomen, worden deze dikwijls overgenomen door de Europese Commissie. De Commissie geeft aan dat de EU waarnemer is geworden binnen de Groep van Staten tegen corruptie (GRECO), een samenwerkingsverband binnen de Raad van Europa.⁷ Hoe kan de EU nu als waarnemer plaatsnemen binnen een instelling van de Raad van Europa, een organisatie die adviezen en aanbevelingen maakt voor de EU? In hoeverre gaat de EU als «waarnemer» invloed uitoefenen op de adviezen die vervolgens weer naar de EU (Europese Commissie) zelf gaan?

De Commissie stelt voor een juridisch niet-bindende jaarlijkse toetsingscyclus voor de rechtsstaat in het leven te roepen voor alle EU-lidstaten, om de stand van zaken omtrent de rechtsstaat structureel te kunnen volgen.⁸ Deze leden stellen vast dat de jaarlijkse toetsingscyclus niet-bindend is. Maar in hoeverre hebben de bevindingen, die voortvloeien uit deze toetsing, wel juridisch bindende gevolgen? En in hoeverre kan dit leiden tot inbreukprocedures tegen lidstaten?

De toetsingscyclus zal gebruikmaken van bestaande informatiebronnen van zowel institutionele actoren – te denken valt aan het EU-Grondrechtenagentschap (FRA), de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) – alsook het maatschappelijk middenveld. In hoeverre is het maatschappelijk middenveld, dat vrijwel altijd financieel ondersteund wordt met belastinggeld, onafhankelijk, vragen deze leden.

De commissies voor Europese Zaken en voor Justitie en Veiligheid kijken met belangstelling uit naar de antwoorden van de Europese Commissie.

Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
M.G.H.C. Oomen-Ruijten

Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
M.M. de Boer

---

⁶ Ibidem, p. 6–7.

⁷ Ibidem, p. 8.

⁸ Ibidem, p. 10 e.v.